

คำประกาศราชสตุติเฉลิมพระเกียรติคุณ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (เทคโนโลยีการผลิตสัตว์)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นพระมหากษัตริย์นักพัฒนาที่มีพระมหากรุณาธิคุณแก่พสกนิกรเป็นล้นพ้น ทรงปรารถนาให้พสกนิกรชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เป็นเกษตรกรได้มีความอยู่ดีกินดี มีสุขตามสมควรแก่สภาพ จากการที่ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในท้องที่ต่าง ๆ ทรงพบว่าเกษตรกรประสบความเดือดร้อนและปัญหามากมาย จึงทรงมุ่งมั่นพัฒนาการเกษตรของไทยให้เจริญก้าวหน้า และทรงเล็งเห็นว่าอุตสาหกรรมการผลิตสัตว์เป็นการเกษตรแขนงหนึ่งที่มีความสำคัญและควรส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริม ก่อนที่จะทรงแนะนำเกษตรกร ได้ทรงศึกษาทดลองเป็นเบื้องต้นก่อน โดยทรงจัดตั้ง “โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา” ขึ้น เพื่อศึกษางานทางด้านเกษตรต่าง ๆ เช่น การเลี้ยงโคนม การเลี้ยงปลานิล และอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดำเนินงานมาเป็นแบบอย่างสำหรับนำไปปฏิบัติตาม หรือปรับปรุงแก้ไขปัญหาในอาชีพนั้น

พระราชกรณียกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานทางด้านการผลิตสัตว์อันเป็นที่ประจักษ์ ได้แก่ การที่ได้พระราชทานอาชีพการเลี้ยงโคนมแก่พสกนิกรชาวไทย ด้วยทรงตระหนักดีว่านมและผลิตภัณฑ์นมเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงและผลิตง่าย จึงสมควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมเผยแพร่ให้ราษฎรรู้คุณค่าและบริโภคอย่างกว้างขวาง อุตสาหกรรมเลี้ยงโคนมและการพัฒนาผลิตภัณฑ์นมเป็นหนึ่งในหลาย ๆ โครงการตามพระราชดำริ ซึ่งเริ่มจากการที่รัฐบาลเดนมาร์กและสมาคมเกษตรกรเดนมาร์กได้ร่วมกันน้อมเกล้าฯ ถวายโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม จึงมีพระราชดำริให้จัดตั้งฟาร์มโคนมและศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงโคนมไทย-เดนมาร์กขึ้นที่อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี เมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๔ นับแต่นั้นมาอุตสาหกรรมเลี้ยงโคนมได้ก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับตราบจนกระทั่งปัจจุบัน นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่พระราชทานอาชีพการเลี้ยงโคนมและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเลี้ยงโคนมแก่พสกนิกรชาวไทย

ในระยะแรกของการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเพื่อเป็นอาชีพใหม่ให้กับเกษตรกรนั้น เกษตรกรมีความเดือดร้อนในเรื่องหญ้าเลี้ยงโคนม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สานิตการปลูกหญ้าขึ้นในสวนจิตรลดา โดยการทำ “นาหญ้า” พันธุ์หญ้าขนด้วยวิธีการปักดำย้ายการดำเนินงานซึ่งเกษตรกรรู้จักเป็นอย่างดี นอกจากนี้ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๓ เมื่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดราชบุรีประสบปัญหาความเดือดร้อนเกี่ยวกับสถานที่จำหน่ายน้ำนมดิบ ได้ทรงพยายามหาทางช่วยเหลือ ประกอบกับในช่วงนั้นได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงงานผลิตนมผงขึ้นภายในบริเวณสวนจิตรลดา จึงมีพระราชดำริให้มีการก่อสร้างโรงงานผลิตนมผงขึ้นที่ตำบล

หนองโพ ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๔ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บริหารงานในรูปบริษัทจำกัด ใช้ชื่อว่า “บริษัทผลิตภัณฑ์นมหนองโพ จำกัด” ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในส่วนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดราชบุรีได้ร่วมกันจัดตั้ง “ศูนย์รวมนม” เพื่อรับน้ำนมดิบจากสมาชิกเกษตรกรแล้วนำไปจำหน่ายในกรุงเทพมหานคร ต่อมาได้รวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๔ ใช้ชื่อว่า “สหกรณ์โคนมราชบุรี จำกัด” และได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “สหกรณ์ โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด” ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๖ ต่อมาได้พระราชทานพระบรมราชานุมัติให้โอนกิจการทั้งหมดของบริษัทผลิตภัณฑ์นมหนองโพ จำกัด ให้กับสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๘ และทรงรับสหกรณ์นี้ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริในการพัฒนาการเลี้ยงโคนมและผลิตภัณฑ์นมหลายโครงการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

พุทธศักราช ๒๕๐๔ โครงการจัดตั้งฟาร์มโคนมและศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงโคนมไทย-เดนมาร์ก

พุทธศักราช ๒๕๐๕ โครงการจัดตั้งโรงโคนมสวนจิตรลดา

พุทธศักราช ๒๕๑๒ โครงการจัดตั้งสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี ในพระบรมราชูปถัมภ์

พุทธศักราช ๒๕๑๒ โครงการจัดตั้งโรงนมผงสวนดุสิต

พุทธศักราช ๒๕๑๒ โครงการจัดตั้งศูนย์รวมนมจิตรลดา

พุทธศักราช ๒๕๒๐ โครงการจัดตั้งหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่

พุทธศักราช ๒๕๒๖ โครงการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมห้วยทราย

พุทธศักราช ๒๕๒๗ โครงการจัดตั้งโรงนมเม็ดสวนดุสิต

พุทธศักราช ๒๕๓๐ โครงการจัดตั้งโรงเนยแข็งสวนจิตรลดา

พุทธศักราช ๒๕๓๗ โครงการจัดตั้งโรงนมชั้นหวาน

พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่น่าว่าอำนวยประโยชน์เป็นแหล่งโภชนาการและการดำรงชีพของประชาชน ได้แก่ การเลี้ยงและเพาะขยายพันธุ์ปลานิล ด้วยทรงเล็งเห็นว่าเป็นปลาที่เลี้ยงง่าย เลี้ยงได้ในทุกท้องถิ่น โตเร็ว ขนาดพอเหมาะ ต้นทุนการเลี้ยงต่ำ และมีราคาไม่แพง จัดเป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่ดีสำหรับประชาชนทั่วทุกภูมิภาค พระราชกรณียกิจนี้สืบเนื่องมาจาก สมเด็จพระจักรพรรดิแห่งญี่ปุ่น ขณะทรงดำรงตำแหน่งมกุฎราชกุมารแห่งญี่ปุ่น ถวายพันธุ์ปลานิล จำนวน ๕๐ ตัว เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๐๘ ซึ่งได้ โปรดเกล้าฯ ให้นำพันธุ์ปลาไปพักเลี้ยงไว้ในบ่อปลาสวนจิตรลดา เมื่อขยายพันธุ์ได้มากพอสมควรแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๐๙ ได้พระราชทานลูกปลา จำนวน ๑๐,๐๐๐ ตัว แก่กรมประมงนำไปเลี้ยงและขยายพันธุ์เพื่อแจกจ่ายให้แก่ราษฎรนำไปเลี้ยงต่อไป พร้อมกันนี้ได้พระราชทานชื่อปลานี้ว่า “ปลานิล”

นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังมีแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสัตว์ที่สำคัญ กล่าวคือทรงเน้นในเรื่องของการค้นคว้า ทดลอง และวิจัยหาชนิดและพันธุ์สัตว์ที่เหมาะสม ใช้เทคโนโลยีง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน ซึ่งเกษตรกรสามารถรับไปดำเนินการเองได้ โดยผ่านศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริหลายแห่ง อาทิ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาปลวกแดง จังหวัดระยอง-ชลบุรี ศูนย์ศึกษาการ

พัฒนาห้วยฮ่องไคร้ จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน จังหวัดสกลนคร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน จังหวัดปราจีนบุรี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย จังหวัดเพชรบุรี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน จังหวัดจันทบุรี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอง จังหวัดนราธิวาส ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเหล่านี้จะนำผลที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้าทดลอง และวิจัย การพัฒนาพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ มาเผยแพร่แก่เกษตรกร โดยวิธีการสาธิตหรือฝึกอบรมด้านการปฏิบัติให้เกษตรกรได้เรียนรู้จนสามารถนำไปทดลองปฏิบัติได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังบริการทางวิชาการแก่เกษตรกรให้เกิดความเข้าใจถึงการนำหลักวิชาการต่าง ๆ มาใช้ปรับปรุงและพัฒนางานอาชีพของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ด้วยความตระหนักและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจในด้านการผลิตสัตว์ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างใหญ่หลวงแก่พสกนิกรในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตให้มีความสมบูรณ์พูนสุข ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อวิทยาการสาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ ดังได้พรรณนามา สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๗ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ เพื่อเฉลิมพระเกียรติคุณให้ปรากฏและเป็นมงคลประวัติแก่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีสืบไป
